

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४३) काठमाडौं, असार १४ गते २०५० साल (संख्या ११)

भाग ३

श्री ५ को सरकार

शिक्षा, संस्कृति तथा समाजकल्याण मन्त्रालयको सूचना

श्री ५ को सरकारले प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०२२ को दफा २६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्रतिलिपि अधिकारका सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारलाई सल्लाह दिन खण्ड ३६, संख्या ४३, मिति २०४६।११।१ को नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित तत्कालीन शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालयको सूचना २ को क्रम संख्या १ को रिक्त अध्यक्ष पदमा शिक्षा, संस्कृति तथा समाज कल्याण मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन महाशाखाका सह-सचिवलाई र सोही सूचनाको क्रम संख्या १० को रिक्त सदस्य पदमा नेपाल टेलिभिजनका प्रतिनिधिलाई तोकेको छ ।

आज्ञाले,

ईश्वरप्रसाद उपाध्याय

श्री ५ को सरकारको सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ को सरकार

उद्योग मन्त्रालयको सूचना

घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति (गठन) आदेश, २०५०

विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायको आदेश जारी गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस आदेशको नाम “घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति (गठन) आदेश, २०५०” रहेको छ।
(२) यो आदेश तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस आदेशमा,

- (क) “समिति” भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठन भएको घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति सम्झनु पर्छ।
(ख) “घरेलु उद्योग” भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०४६ को दफा ४ बमोजिमको उद्योग सम्झनु पर्छ।
(ग) “साना उद्योग” भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०४६ को दफा ५ बमोजिमको उद्योग सम्झनु पर्छ।
(घ) “अध्यक्ष” भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।
(ङ) “सदस्य” भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले समितिको अध्यक्ष तथा सदस्य-सचिवलाई समेत जनाउनेछ।
(च) “कार्यकारी निर्देशक” भन्नाले दफा ७ बमोजिम नियुक्ति गरिएको कार्यकारी निर्देशक सम्झनु पर्छ।
(छ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।

३. समितिको गठन: (१) “घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति” नामको एक विकास समिति गठन गरिएको छ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा देहायबमोजिमका सदस्यहरू रहनेछन्:-

(क) श्री ५ को सरकारले तोकेको व्यक्ति	—अध्यक्ष
(ख) महानिर्देशक, घरेलु तथा साना उद्योग विभाग	—सदस्य
(ग) प्रतिनिधि, अर्थ मन्त्रालय (कम्तीमा उपसचिवस्तर)	—सदस्य

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

962

- (घ) प्रतिनिधि, राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड -सदस्य
 (ङ) वित्तीय संस्थाहरूमध्येबाट श्री ५ को सरकारले मनोनीत गरेको दुईजना व्यक्ति -सदस्य
 (च) प्रतिनिधि, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ -सदस्य
 (छ) उद्योग र वाणिज्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यक्तिहरू मध्येबाट श्री ५ को सरकारले मनोनीत गरेको एकजना व्यक्ति -सदस्य
 (ज) कार्यकारी निर्देशक -सदस्य सचिव

(३) श्री ५ को सरकारले आवश्यक देखेमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी समितिका सदस्यहरूमा आवश्यक थपघट तथा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

(४) मनोनीत सदस्यहरूको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ ।

४. समितिको बैठक र निर्णयः (१) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

- (२) समितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा चारपटक बस्नेछ ।
 (३) सदस्य सचिवले समितिको बैठक बस्ने सूचना बैठक बस्ने समयभन्दा पन्ध्र दिन अगावै बैठकमा पेश गरिने कार्यसूची सहित सबै सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
 (४) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थिति भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
 (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूले आफू मध्येबाट छानेको सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
 (६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
 (७) समितिको बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूको नाम, छलफलको विषय र निर्णयको व्यहोरा समेत छुट्टै पुस्तिकामा उल्लेख गरी राख्नु पर्नेछ ।
 (८) समितिको निर्णय सदस्य सचिवद्वारा प्रमाणित गरिनेछ ।
 (९) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कम्तीमा तीन जना सदस्यहरूले समितिको बैठक बस्नु पर्ने आवश्यक कारण देखाई समिति समक्ष लिखित अनुरोध गरेमा अध्यक्षले जुनसुकै समयमा समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ ।

(३)

आधिकारिकता मद्रुण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

962

(१०) समितिले आवश्यकतानुसार कुनै स्वदेशी वा विदेशी विशेषज्ञ वा सल्लाहकारलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(११) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

५. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: नेपाल अधिराज्यभर घरेलु तथा साना उद्योगको विकास तथा विस्तार गर्नको लागि समितिले देहायका कार्यहरू गर्नेछः—

- (क) विभिन्न किसिमका औद्योगिक (उद्यमी विकास र व्यवस्थापन पक्षमा) तालीम र आवश्यकतानुसार विशेष तालीम दिने, दिलाउने ।
- (ख) उद्योगहरूलाई ऋण वितरण तथा लगानी गर्ने र सो प्रयोजनको लागि उद्योगहरूको किसिम तथा प्राथमिकता तोक्ने ।
- (ग) उद्योगहरूको स्थापना गर्ने र उत्पादित मालसामानहरू बिक्री-वितरण गर्ने व्यवस्था गर्ने ।
- (घ) किस्ताबन्दीमा उद्यमीहरूलाई आवश्यक कोरा माल, मेशिन, ज्यावल तथा औजार आदि बिक्री-वितरण गर्ने ।
- (ङ) उद्योगबाट उत्पादित मालसामानहरूको बिक्री-वितरण बढाउन नेपाल अधिराज्यभित्र बिक्री कक्ष खोल्ने र अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा समेत त्यसको आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- (च) स्वदेशी वस्तुको निकासी वृद्धिको लागि सहायक हुने खालका अन्तर्राष्ट्रिय प्रदर्शनीमा भाग लिने र सो सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- (छ) उद्योग प्रवर्द्धनमा सहायक हुने किसिमका योजना वा पुस्तकहरूको प्रकाशन गर्ने वा गोष्ठी, प्रदर्शनी, सम्मेलन तथा अध्ययन भ्रमणको आयोजना गर्ने ।
- (ज) उद्योगको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने उद्योगी वा शिल्पकारलाई प्रोत्साही पुरस्कार दिने व्यवस्था मिलाउने ।
- (झ) माथिका खण्डहरूमा उल्लेखित कुराहरूको अतिरिक्त उद्योगको विकास तथा विस्तार गर्नको लागि आवश्यक पर्ने अन्य काम कारवाई गर्ने ।

६. उप-समिति गठन गर्न सक्ने (१) समितिले आफ्नो कार्य संचालनका लागि आवश्यक उप-समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उप-समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार र कार्यविधि समितिले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१६४

७. कार्यकारी निर्देशक: (१) समितिको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा काम गर्नको लागि श्री ५ को सरकारले एकजना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्यकारी निर्देशकको पदावधि चार वर्षको हुनेछ ।

(३) कार्यकारी निर्देशकको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८. समितिको कर्मचारी: (१) समितिको कार्य संचालनको लागि समितिले आवश्यक कर्मचारीहरू नियुक्त गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

९. समितिको कोष: (१) समितिको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहायका रकमहरू रहने छन् ।

(क) श्री ५ को सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) कुनै विदेशी सरकार, व्यक्ति वा संघ संस्थाबाट श्री ५ को सरकार मार्फत प्राप्त ऋण तथा अनुदान,

(ग) समितिले दान वा चन्दाको रूपमा प्राप्त गरेको चल वा अचल सम्पति,

(घ) समितिले आफ्नो व्यवसायबाट आर्जन गरेको रकम,

(ङ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) समितिले नेपाल अधिराज्यको कुनै बैंकको खातामा रकम जम्मा गरी आफ्नो कोष संचालन गर्न सक्नेछ ।

(४) समितिका तर्फबाट गरिने सबै खर्चहरू उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा जम्मा रहेको रकमबाट व्यहोरिनेछ ।

(५) समितिको खाताको संचालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१०. लेखा र लेखा परीक्षण: (१) समितिको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

(२) समितिको लेखा परीक्षण महालेखा परीक्षकको विभाग वा सो विभागबाट तोकिएको लेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

(३) श्री ५ सरकारले समितिको हिसाब किताब र नगदी जिन्सी समेत जुनसुकै बखत जाँचन वा जर्चाउन सक्नेछ ।

(५)

आधिकारिकता मद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

११. अधिकार प्रत्यायोजन: समितिले आफूलाई प्राप्त अधिकार आवश्यकतानुसार सदस्य, उप-समिति वा समितिको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
१२. नियमहरू बनाउन सक्ने: समितिले आफ्नो कार्य संचालनको लागि नियमहरू बनाउन सक्नेछ । यस्तो नियम श्री ५ को सरकारको स्वीकृति भएपछि लागू हुनेछ ।
१३. समितिको कार्यालय: समितिको प्रधान कार्यालय काठमाडौं उपत्यकामा रहनेछ र समितिले आवश्यकतानुसार शाखा वा उपशाखा कार्यालय नेपाल अधिराज्यको कुनै पनि स्थानमा खोल्न सक्नेछ ।
१४. श्री ५ को सरकारसँग सम्पर्क: समितिले श्री ५ को सरकारसँग सम्पर्क राख्दा उद्योग मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ ।
१५. खारेजी र बचाउ: (१) “घरेलु तथा ग्रामीण उद्योग विकास समिति (गठन) आदेश, २०३१” खारेज गरिएको छ ।
- (२) घरेलु तथा ग्रामीण उद्योग विकास समितिको सबै चल-अचल सम्पत्ति समितिमा सर्नेछ ।
- (३) घरेलु तथा ग्रामीण उद्योग विकास समिति (गठन आदेश, २०३१ अन्तर्गत भए गरेका सबै काम कारवाई र ठेक्कापट्टा वा करारहरू समितिले गरेको मानिनेछ ।

आज्ञाले,

पुण्यप्रसाद दाहाल

श्री ५ को सरकारको का.मु.सचिव

(६)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।